

Ornontowice na dawnej pocztówce, część 5

Dzięki pocztówce publikowanej w aktualnym zeszycie historycznym ponownie jesteśmy w latach 1910–1920. Zapewne należy ona do najbardziej znanych i popularnych z tych, które przetrwały do naszych czasów.

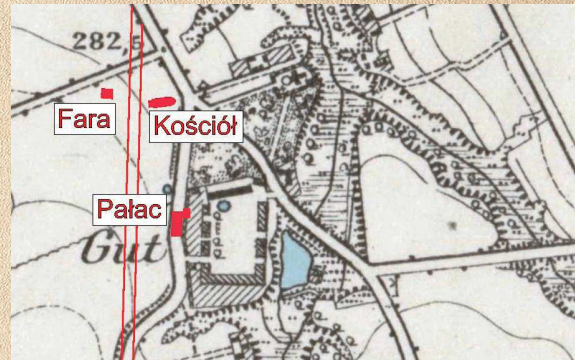

Składa się z fotografii przedstawiających dwa widoki naszej miejscowości, których wspólnym tematem jest pałac oraz zabudowania gospodarstwa rolnego rodziny **Hegenscheidt**. Majątek, a dokładnie **Dobra Rycerskie Ornontowice**, został odkupiony przez **Augusta Wilhelma Hegenscheidta** w 1883 roku od **Towarzystwa Akcyjnego „Ornontowice”** z siedzibą w **Berlinie**.

Na górnej fotografii uwieczniona została zachodnia pierzeja pałacu **Hegenscheidtów**, widziana od strony dzisiejszej ulicy **Zamkowej**. Reprezentacyjna rezydencja została wzniesiona przez kolejnego właściciela – syna wspomnianego **Augusta** – **Otona Hegenscheidta** na przełomie XIX/XX wieku, według projektu berlińskiego architekta **Hugona Hartunga**. Od zachodniej strony jest główne wejście do pałacu wraz z podjazdem dla powozów konnych oraz samochodów. Na fotografii widać również fragment rozrastającego się parku zamkowego założonego na dotychczasowych polach uprawnych.

Zanim powstał pałac (wśród mieszkańców nazywany raczej **zomek**), w miejscu jego lokalizacji przebiegała droga od **Dębieńska** i łączyła się z dzisiejszą ulicą **Orzeską** na wysokości kapliczki **św. Jana**

Nepomucena, co pokazano na poniższej mapie z 1884 roku. Takie usytuowanie budynku wymogło wytyczenie nowego przebiegu dzisiejszej ulicy **Zamkowej**. Zarówno ten odcinek, jak i lokalizację pałacu, kościoła oraz plebanii, wzniesionych już po wydaniu tejże mapy, oznaczono kolorem czerwonym.

Dolną fotografię z pocztówki wykonano ze skrzyżowania dzisiejszych ulic **Orzeskiej** i **Dworcowej** (potocznie zwanego **Pańską Górką**) i jest to panorama na zabudowania gospodarskie wraz z widoczną wieżą i dachem pałacu. Na pierwszym planie króluje staw „pański” do hodowli ryb, z którego zimą po zamrożeniu wody wycinano kawałki lodu składowanego następnie w przeznaczonym do tego celu budynku tuż obok stawu. Lód wykorzystywany był jako „czynnik chłodniczy” do przechowywania w ciągu roku m.in. produktów mlecznych.

Masywny budynek w centrum fotografii to spichlerz zbożowy, potocznie nazywany **sypanie**, gdzie składowano wszelkiego rodzaju ziarna zbóż wykorzystywanych w gospodarstwie rolnym majątku. Na prawo od spichlerza, zasłonięta częściowo drzewami, jest obora dla krów. Wspomniane zabudowania pełniąc po II wojnie światowej już trochę inne funkcje, przetrwały do dziś. Na prawo od stawu przebiega utwardzona ul. **Orzeska**. Oba omówione widoki przedstawiono poniżej w ich aktualnej wizualizacji.

Pocztówka ze zbiorów **Kamila Grzywoka**
Ireneusz Kubicki
Towarzystwo Miłośników Ornontowic